

Talousarviomuutos vuoden 2026 talousarvion investointiosaan

Tekninen lautakunta 20.01.2026 § 8

Valmistelija

tekninen johtaja niina.varjo@karkola.fi puh. 044-770 2148
yhdyskuntatekniikan päällikkö julia.pulkkinen@karkola.fi 044-770 2080
hallintasuunnittelija mira.takku@karkola.fi puh. 044-770 2055

Yhteishankinnan tausta ja perustelut

Järvelän aseman radan ylityksen turvallisuuden kehittäminen on ollut pitkään niin kunnan, kuin rataverkostosta vastuussa olevien viranomaisten tahtotila. Asemalaiturin kohdalla on sattunut henkilöliikenteen onnettomuuksia. Järvelän rautatieaseman turvallisuusjärjestelyjen parantamisesta on tehty vuosien varrella aloitteita ja sitä on käsitelty mm. kunnanhallituksessa jo vuonna 2001, kun kunta oli lähestynyt silloista Ratahallintokeskusta aiheeseen liittyen kirjeitse. Ratahallintokeskus oli vastauksessaan todennut, että turvallisuuskysymyksen ratkaiseminen olisi aiempaa tärkeämpää suunnitteilla olleen henkilöjunien nopeuksien nostamisen vuoksi, ja että kunta voisi esimerkiksi kaavoituksen kautta edistää asiaa. Ylikulkukäytävän rakentamiselle oli haettu rakennuslupaa, jota ei myönnetty, sillä se olisi ollut voimassa olleiden kaavamerkintöjen vastainen. Lisäksi hankkeelle ei ollut saatavilla riittävää rahoitusta. Järvelän asemanseudun kaavamuutos käynnistettiin vuonna 2009 tavoitteena radan ylityksen turvallisuuden parantaminen lisäämällä kaavaan Ratahallintokeskuksen suunnittelema ylikulkusilta.

Edellisen MAL-sopimuskauden aikana radanylityksen ratkaisuja alettiin tarkastelemaan uudelleen, ja Väylävirasto teetti yleissuunnitelman mahdollisesta alikuluratkaisusta, jonka todettiin olevan ylikulkua kustannustehokkaampi ratkaisu. Yleissuunnitelma valmistui vuonna 2024. Sen tarkoituksena oli selvittää tarkemmin alikulun rakentamiseen liittyvää taustaa, kuten kaavoituksen edellytykset, kiinteistöomistukset sekä hallinnollisten asiakirjojen vaatimukset (esim. tarvittavat suunnitelmat toteutukselle). Yleissuunniteluvaiheen jälkeen hankkeessa ollaan valmiita siirtymään alikulun rakentamissuunnitteluvaiheeseen, jossa laaditaan rakentamiseen vaadittavat suunnitelmat sekä kustannusarvio varsinaiselle rakentamisurakalle. Hankkeeseen liittyen kunta on käynnistänyt kunnanvaltuuston päätöksellä 22.04.2024 § 14 Järvelän aseman alueen asemakaavamuutoksen, jolla pyritään mahdollistamaan alikuluhankkeen toteutuminen kaavoituksen näkökulmasta.

Lahden kaupunkiseudun MAL-sopimuksessa 2024–2035 on sovittu kustannusjaosta valtion väyläverkon pienissä kestäväen ja turvallisen liikkumisen infran yhteisrahoitteisissa parantamishankkeissa. Näillä yhteisrahoitteisilla hankkeilla edistetään liikenneturvallisuutta, kestäväää liikkumista ja yhdyskuntarakennetta sekä muita MAL-sopimuksen tavoitteita. Rakennussuunnittelun kustannukset jaetaan sopimuksen mukaisella 50/50 kustannusjaolla kunnan ja Väyläviraston kesken. Kunnanvaltuusto on myöntänyt hankkeelle rakennussuunnittelua varten tarvittavan määrärahan vuoden 2026 talousarvion investointiosaan. Investointiosa sitoo valtuustoon nähden vastuualueitasolla. Talousarvioon

on yhtenä teknisen lautakunnan valtuustotason sitovana tavoitteena merkitty turvallisuuden kehittäminen etenkin liikenteen, ulkoalueiden ja kiinteistöjen kehittämisessä.

Yhteishankinnan toteutus ja hankintamenettely

Hanke rajautuu rakentamissuunnitelmavaiheeseen. Hankkeessa on tarkoitus teettää rakentamissuunnitelmat Järvelän aseman alikulkukäytävästä ja siihen liittyvistä välittömistä kulkuyhteyksistä sisältäen suunnitteluttaminen, suunnittelu, maaperätutkimukset ja mittaukset, hankinta- ja asiantuntijapalvelut sekä muut tarvittavat asiantuntijapalvelut hankkeen tehtävien toteuttamiseksi. Hankkeen tavoitteena on poistaa vaarallinen laituripolku. Suunnitteluun sisältyy mm. uusi alikulkukäytäväsilta, josta on yhteys laiturille, liittyvien kulkuyhteyksien sekä näihin liittyvien varusteiden ja laitteiden suunnittelu ja tarvittavien sähkö- ja sähkörata- sekä turvalaitemuutosten suunnittelu.

Hankintaa tehdään yhteistyössä Väyläviraston kanssa niin, että Väylävirasto ottaa päävastuun hankkeen kilpailuttamisesta ja toimii hankintayksikkönä. Tarvittavat palvelut hankitaan Väyläviraston toimesta erityisalojen hankintalain mukaisena ostopalveluna.

Väylävirasto vastaa hankkeen johtamisesta, eli mm. suunnitteluttamisesta, projektinhallinnasta, hankintojen kilpailuttamisesta ja vastaanotosta sekä toimii hankkeessa tilaajana. Mahdollisista vähäistä suuremmista muutoksista hankkeen laajuuteen, ajoitukseen, toteutukseen tai kustannuksiin päätetään yhdessä ja kunnalta pyydetään erikseen suostumus kustannusarvion ylittäviin lisätoihin.

Hankkeelle asetetaan projektiryhmä, joka ohjaa ja valvoo hankkeen toteutumista hankkeen budjetin mukaisessa rahoituskehyksessä kaikkien sopijapuolten edut huomioiden ja seuraa sen edistymistä.

Pykälän liitteenä on Järvelän aseman seisakkeen asemapiirustus sekä yleissuunnitteluvaiheessa tuotettu alustava yleissuunnitelma alikulkuseisakkeesta. Kustannusarvio on oheismateriaalina lautakunnalle päätöksentekoa varten (kilpailutuksen valmisteluvaihe, ei-julkinen).

Esittelijä tekninen johtaja Niina Varjo

Päätösehdotus Tekninen lautakunta päättää:

1. sitoutua Järvelän aseman alikulkukäytävän rakentamissuunnittelun kilpailutukseen ja yhteisrahoitettuun hankintaan;
2. solmia yhteistyösopimuksen Väyläviraston kanssa, jolla se valtuuttaa Väyläviraston toimimaan hankkeen tilaajana ja kilpailuttamaan sekä vastaanottamaan rakentamissuunnittelussa tarvittavat palveluhankinnat Kärkölen kunnan puolesta;
3. valtuuttaa Väyläviraston vastaamaan hankkeen kustannusvalvonnasta myös Kärkölen kunnan etua valvoen.

Päätös Keskustelun kuluessa Raila Viljamaa esitti Mikko Seppälän kannattamana, että Järvelän aseman alikulkukäytävän suunnitteluun varattu 200 000 euroa poistetaan vuoden 2026 investointilistalta taloudellisiin syihin

perustuen. Kunnanhallituksen kokouksessa 12.1.2026 kehittämisasiantuntija esitteli kunnan tulevia valtionosuuksia vuodelle 2026. Kunnanhallitukselle tuli uutena tietona, että Kärkölen kunnan valtionosuudet tippuvat aiemmin saadusta tiedosta huomattavasti enemmän. Kärkölen kunnalla ei ole taloudellisesti mahdollisuutta osallistua Väyläviraston hankkeeseen. Koko hanke tulisi vaatimaan miljoonia ja pelkästään suunnitteluun uppoaisi kunnan rahoja 200 000 euroa. Kun pysäytämme hankkeen jo tässä vaiheessa, säästämme 200 000 euroa kunnan rahoja.

Esitän, että tekninen lautakunta päättää esittää kunnanhallituksen kautta valtuustolle talousarviomuutosta niin, että Rata-alueen uudistamisen hankkeelta poistetaan varattu 200 000 euron investoinnin määräraha vuodelta 2026.

Lisäksi esitän, että tekninen lautakunta hyväksyy päätösehdotuksen mukaiset esitykset, mikäli valtuusto ei päättää poistaa hankkeelta määrärahoja vuoden 2026 talousarviosta. Mikäli valtuusto poistaa varatut määrärahat, hankkeen toteuttamiseen ei sitouduta.

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja esitti selostuksen keskustelun kuluessa tehdystä ehdotuksesta, mikä hyväksyttiin ja totesi, että keskustelun kuluessa oli tehty esittelijän esityksestä poikkeava kannatettu esitys, joten on suoritettava äänestys.

Puheenjohtaja esitti äänestyksen toimitettavaksi nimenhuutoäänestyksenä, mikä hyväksyttiin, ja teki seuraavan hyväksytyn äänestysesityksen: ne, jotka kannattavat esittelijän esityksen hyväksymistä, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Raila Viljamaan esityksen hyväksymistä, äänestävät EI.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä, äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä, annettiin 1 JAA-ääntä ja 8 EI-ääntä.

Puheenjohtaja julisti teknisen lautakunnan päätökseksi tulleen Raila Viljamaan vastaesityksen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Jakelu

Väylävirasto
Kunnahallitus

Kunnanhallitus 02.02.2026 § 14
292/02.08.00/2025

Valmistelija

kehittämisasiantuntija petra.nevalainen@karkola.fi, puh. 044 770 2128
kunnanjohtaja eija.liikamaa@karkola.fi, puh. 044 770 2077

Talousarviomuutoksen taustaa

Tekninen lautakunta on käsitellyt kokouksessaan 20.1.2026 § 8 Järvelän aseman seisakkeen alikulun rakentamissuunnittelun yhteishankintaan liittymistä. Hankinnan tarkoituksena on teettää rakentamissuunnitelmat Järvelän aseman alikulkukäytävästä ja siihen liittyvistä välittömistä

kulkuyhteyksistä, jolla tavoitellaan seisakkeen alueen turvallisuuden parantamista.

Lautakunta päätti esittää kunnanhallitukselle, että se esittäisi kunnanvaltuustolle muutosta vuoden 2026 talousarvion investointiosaan niin, että investoinnilta ”Rata-alueen uudistaminen (MAL-hanke)” poistetaan sille varattu määräraha. Lisäksi tekninen lautakunta päätti, että rakennussuunnittelun yhteishankintaan sitoudutaan, jos valtuusto päättää säilyttää määrärahat. Mikäli määrärahat päätetään valtuuston käsittelyssä poistaa, ei yhteishankintaan sitouduta.

Kärkölen kunnan hallintosäännön 62 §:n mukaan valtuusto hyväksyy talousarviossa toimielimelle sitovat tehtäväkohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Valtuuston hyväksymässä talousarviossa on määritelty investointiosa sitovaksi valtuustoon nähden vastuualuetasolla. Tekniselle lautakunnalle on hallintosäännön 29 §:ssä delegoitu liikenneväylien rakentaminen ja ylläpito, joten yhteishankkeeseen sitoutuminen on lautakunnan päätösvallan alaista. Lautakunta voi kuitenkin halutessaan saattaa hankkeen rahoituksen edellytykset uudelleen arvioitavaksi kunnanhallituksen kautta valtuustolle, sillä investointiosa sisältyy teknisen lautakunnan talousarvioehdotukseen.

Talousarviomuutos ja perustelut

Hallintosäännön 66 §:n mukaan talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Pykälän mukaan määrärahamuutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin.

Muutoksena esitetään varatun 200 000 euron määrärahan poistamista investoinnilta 9170 Rata-alueen uudistaminen (MAL-hanke). Investointi koskee pelkkää alikulkukäytävän rakentamissuunnittelua. Invesointeihin on varattu vuoden 2026 talousarvioon yhteensä 1 848 750 euroa, joten hankkeen investointimäärärahan poistaminen laskisi investointimäärärahat 1 648 750 euroon.

Teknisen lautakunnan valtuustotason sitovissa tavoitteissa on yhtenä tavoitteena terveyden ja turvallisuuden edistäminen teknisten palveluiden turvallisuuden kehittämistavoitteiden avulla. Tavoitteeseen on kirjattu, että turvallisuusasioiden kehittäminen on ensisijaisen tärkeää liikenteen, ulkoalueiden ja kiinteistöjen kehittämisessä. Kuitenkaan sitovissa tavoitteessa ei ole erikseen esitetty toimenpiteenä rata-alueen turvallisuuden kehittämistä, vaan tavoitteen toteutumista seurataan ennemmin saapuvien turvallisuusaloitteiden toteuttamisen kautta. Näin ollen hankkeen investointimäärärahan poistamisella ei katsota olevan suoraa vaikutusta talousarviossa esitettyihin sitoviin toiminnan tavoitteisiin.

Taloudelliset perustelut

Vuoden 2026 valtionosuuspäätösten mukaan valtionosuudet ovat Kärkölässä 2026 vuonna 169 360 euroa. Vuoteen 2025 verrattuna valtionosuuksien määrä laskee 83,9 %. Vuoden 2026 talousarviossa

valtionosuuksien arvioitiin olevan noin 465 000 euroa, joten talousarviossa ennakoitu alijäämä 2026 vuodelle 566 000 euroa, painuu tämän ennusteen myötä noin -900 000 euroon. Kärkölän kunnassa on tehty merkittäviä säästötoimia muunmuassa yhteistoimintamenettelyn sekä tiukan talouskurin muodossa. Yleinen kustannustason nousu ja kunta-alan sopimuskorotukset ovat nostaneet merkittävästi toimintakuluja. Kärkölän kunnalla on raskas velkataakka ja tulevana vuosina vuosikatteesta tulisi voida kohdentaa noin puoli miljoonaa euroa lainojen lyhennyksiin.

Kunnan toimialojen kannalta on keskeistä jatkaa määrätietoista kulukuuria ja niiden on välttämätöntä tunnistaa merkittäviä kustannussäästöjä, johon perustuen myös investointien uudelleen arviointi on perusteltua.

Esittelijä kunnanjohtaja Eija Liikamaa

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää

1. hyväksyä osaltaan, että Järvelän aseman alikulkukäytävän suunnitteluun varattu 200 000 euron investointimääräraha poistetaan vuoden 2026 talousarvion investointiosasta taloudellisiin syihin perustuen
2. esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy Järvelän aseman alikulkukäytävän suunnitteluun varatun 200 000 euron määrärahan poistamisen vuoden 2026 talousarvion investointiosasta taloudellisiin syihin perustuen

Päätös Asia päätettiin käsitellä § 30 jälkeen ja asiantuntijana paikalla oli yhdyskuntatekniikan päällikkö Julia Pulkkinen.

Puheenjohtaja esitti, että asia palautetaan valmisteluun.

Asia päätettiin yksimielisesti palauttaa valmisteluun.

Muutoksenhaku Muutoksenhakukielto